

Paavo ja Vuokko Väyrysen esitys lahjoittamisesta Kemin kaupungille ja Keminmaan kunnalle

Kaupunginhallitus 12.10.2026 § 300

439/02.07.02/2026

Valmistelu

Paavo Väyrynen lähestyi Kemin kaupunkia ja Keminmaan kuntaa ja hänellä oli esitys, että hän ja Vuokko Väyrynen lahjoittaisivat suurimman osan Pohjanrannan peruskorjatuista rakennuksista ja niiden ympäristön Kemin kaupungin ja Keminmaan kunnan omistukseen. Alkuperäinen esityksen lähtökohta oli, että lahjoituksen ulkopuolelle jäisivät heidän asuinrakennuksensa ja tilan vanha päärakennus, jossa Pohjankodit Oy tarjoaisi edelleen lastensuojelun sijaishuoltoa. Myös Pohjanrannan ratsutila ja Pohjanportti jäisivät heidän omistukseensa. Esityksen yhtenä lähtökohta oli myös, että arvioitaisiin mahdollisuutta, jossa Kemin kaupunki ja Keminmaan kunta muodostaisivat kuntayhtymän, joka vastaanottaisi lahjoituksen ja tarjoaisi Pohjanrannan tiloja Pohjantähti-opiston käyttöön ja kannatusyhdistys vuokraisi ko. tilat omaan käyttöönsä.

Lahjoituksesta käydyn vuoropuhelun jatkuessa Vuokko ja Paavo Väyrysen esitys jalostui seuraavaksi: Väyryset lahjoittaisivat Keminmaan kunnalle ja Kemin kaupungille kiinteistön 244-407-37-28 pois lukien alue, jossa heidän kotinsa sijaitsee. Kiinteistöön suoritettaisiin lohkominen. Toinen lahjoitukseen kuuluva kiinteistö olisi 241-407-37-22. Lahjoitukseen liittyisi se, että Keminmaan kunta ja Kemin kaupunki ostaisivat kiinteistön 241-407-37-27. Lisäksi Väyryset vuokrasivat Pohjanrannan vanhan päärakennuksen. Keminmaan kunta ja Kemin kaupunki voisivat ostaa myös ratsastustilan kiinteistön 241-407-37-25 sekä Pohjanportin kiinteistön. Hinnoista sovittaisiin omistajan ja kuntien kesken.

Historiallisesti tarkasteltuna kyse olisi yli vuosisataisesta kierrosta takaisin. Aikanaan Kemin seurakunnan osalta alue oli samaa toimialuetta ja Niemelän tilan isäntä valittiin myös Kemin kaupungin pormestariksi vuonna 1904. Tässä tehtävässä ollessaan hän myi tilansa vuonna 1916 Kemin kaupungin vaivaistaloksi, jolla Niemi Niemelä alun perin tuli osaksi Kemin kaupungin toimintaa sijaiten Keminmaan kunnan alueella. Alue on siten kokonaisuutena palvellut molempia kuntia. Tällä prosessilla olisi yhtenä lähtökohtana varmistaa, että Väyrysten elämäntyö saisi jatkumoa ja palvelisi alueen kuntalaisia jatkossakin.

Molemmat kunnat ovat arvioineet lahjoituksen mahdollisuuksia kuntien omissa toimielimissä ja palaverissa ja asiaa on valmisteltu kuntien viranhaltijajohdon toimesta. Kuntien viranhaltijoiden kesken ei ole tunnistettu, mihin käyttötärpeeseen lahjoitus kohdentuisi ja mikä olisi sen tuoma toiminnallinen lisäarvo, jonka lahjoituskokonaisuus kunnille antaisi. Selkeä lisäarvo olisi sen sijaan ensisijainen alueellinen kulttuuriperintöarvo, jonka Vuokko ja Paavo Väyrynen ovat omalla mittavalla panoksellaan kokonaisuuden ympärille luoneet.

Asian valmistelun yhteydessä molempien kuntien osalta on todettu se tosiasiallinen tilanne, että kuntien peruspalvelujen tuottamisen osalta tämäntyyppisille lisätiloille ei ole tarvetta ja lähtökohtana on pikemminkin vähentää kuntien ylläpidettäviä tiloja kuin lisätä niitä. Kiinteistölahjoituksesta väistämättä seuraisi lisävastuita ja mahdollisia rahoitustarpeita, joka ei olisi linjassa sen kanssa, että kuntien osalta on

väistämättä tarpeen luopua ja vähentää jo olemassa olevaa kiinteistömassaa ja tehostaa nykyistä tilojen käyttöä. Talouden realiteettien kautta tarkasteltuna lahjoituksen vastaanottaminen ja sen mukanaan tuomien vastuiden vastaanottaminen olisivat ristiriidassa kuntien talouden suunnittelun kanssa. Kokonaisuutena asiaa arvioitaessa kunnilla ei ole edellytyksiä osallistua esitettyyn prosessiin tiedossa olevien käyttö- ja palvelutarpeiden perusteella.

Karttakuva liitteenä.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Matti Ruotsalainen

Päätösehdotus

Kemin kaupunginhallitus kiittää Paavo ja Vuokko Väyrystä tehdystä lahjoitusesityksestä. Kaupunginhallitus toteaa, että Kemin kaupungilla ei ole edellytyksiä vastaanottaa lahjoitusta tiedossa olevien käyttö- ja palvelutarpeiden perusteella.

Kaupunginjohtaja muutti päätösehdotusta kokouksessa: Kaupunginhallitus merkitsee Paavo ja Vuokko Väyrysen sähköpostitse toimittaman lahjoitusesityksen peruutuksen tietoon saatetuksi ja toteaa asian käsittelyn rauenneeksi.

Päätös

Kaupunginhallitus merkitsi Paavo ja Vuokko Väyrysen sähköpostitse toimittaman lahjoitusesityksen peruutuksen tietoon saatetuksi ja totesi asian käsittelyn rauenneeksi.